

УДК 330.14.01

DOI: 10.30857/2413-0117.2019.4.8

Оксана В. Мельник

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
Україна*

ТЕОРЕТИКО-ЗМІСТОВНА ПЛОЩИНА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ КАТЕГОРІЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Ця стаття присвячена проблематиці дослідження капіталізації підприємства, що протягом останніх років набула суттєвих змін. У наукових колах відсутньою є позиція щодо однозначності розуміння капіталізації, що зумовило її вивчення з урахуванням вже існуючих підходів. На основі критичного аналізу наукового доробку щодо змістовних інтерпретацій капіталізації, було визначено, що здебільшого вона досліджується як процес, вартість, метод оцінювання активів, або як суб'єктні відносини в процесах руху капіталу. Доведено, що традиційна логіка визначення капіталізації в категоріях «вартість – капітал – економічне зростання» вже не здатне пояснити сучасну проблематику капіталотворення, зміни якої зумовлені постіндустріальною специфікою бізнес-середовища. Зроблено акцент на доцільності розкриття змісту капіталізації підприємства як єдності взаємозв'язку таких категорій, як ресурси, капітал, цінність, визначення яких набуває нових характеристик відповідно до загальносуспільного розвитку. Новизна ресурсного аспекту капіталізації підприємства полягає у визначенні сутності ресурсів як можливостей розвитку підприємства. Такий контекст розширює ланцюг процесів визначення капіталізації з позицій організаційної здатності забезпечувати досягнення економічних результатів діяльності у вигляді цінності. Ціннісна проблематика капіталізації є ключовою в її дослідженні, оскільки безпосередньо пов'язана із її вартісними та капітальними аспектами. Новизна дослідження капіталізації в ціннісному вимірі пов'язана з тим, що на відміну від традиційного зрізу досліджень, відповідно до якого економічна цінність визначалась у категоріях вартості та корисності, змістовний контекст розширюється інваріантом змістової значущості. У такій змістовній постановці капіталізацію підприємства доцільно розглядати в об'єктивованій, інкорпорованій та вартісній площинах.

Ключові слова: капіталізація; капітал; вартість; цінність; ресурси; можливості бізнес-середовища.

Оксана В. Мельник

*ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетмана»,
Украина*

ТЕОРЕТИКО-СОДЕРЖАТЕЛЬНАЯ ПЛОСКОСТЬ ВЗАИМОСВЯЗИ КАТЕГОРИИ КАПИТАЛИЗАЦИИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Статья посвящена проблематике исследования капитализации предприятия, которая в последние годы претерпевает существенные изменения. В научных кругах отсутствует позиция однозначного понимания капитализации, что обусловило её изучение с учётом уже существующих подходов. На основе критического анализа научного наследия содержательных интерпретаций капитализации, было определено, что в основном она исследуется как процесс, стоимость, метод оценки активов, а также как субъектные отношения в процессах движения капитала. Доказано, что традиционная логика определения капитализации в категориях «стоимость – капитал – экономический рост» уже не способна объяснить современную проблематику формирования капитала, изменения которой обусловлены постиндустриальной спецификой бизнес-среды. Сделан акцент на целесообразности раскрытия содержания капитализации предприятия как единства взаимосвязи таких категорий, как ресурсы, капитал, ценность, определение которых

приобретает новые масштабы в соответствии с развитием общества. Новизна ресурсного аспекта капитализации предприятия заключается в определении сущности ресурсов как возможностей развития предприятия. Такой контекст расширяет цепь процессов определения капитала с позиций организационной способности обеспечивать достижение экономических результатов деятельности в виде ценности. Ценностная проблематика капитализации является ключевым моментом в её исследовании, так как непосредственно связана с её стоимостными и капитальными аспектами. Новизна исследования капитализации в ценностном аспекте связана с тем, что в отличие от традиционного срезка исследований, согласно которому экономическая ценность определялась в категориях стоимости и полезности, содержательный контекст расширяется инвариантом содержательной значимости. В такой содержательной постановке капитализацию предприятия целесообразно рассматривать в обьективированной, инкорпорированной и стоимостной плоскостях.

Ключевые слова: капитализация; капитал; стоимость; ценность; ресурсы; возможности бизнес-среды.

Oksana V. Melnyk

*State Higher Education Institution "Vadym Hetman Kyiv National Economic University",
Ukraine*

THEORETICAL CONTENT AREA OF ENTERPRISE CAPITALIZATION CATEGORY INTERACTION

The article discusses the issues of enterprise capitalization which in recent years has gained significant changes. In an academic discourse, there is no univocal understanding of capitalization resulting in its study from the positions of existing approaches. Based on a critical analysis of the theoretical background on meaningful interpretations of capitalization, it is observed that basically it is examined as a process, as a cost, as a method of asset valuation, as well as subject relations in the process of capital movement. It is argued that the traditional logic for interpreting the capitalization in terms of the "cost – capital – economic growth" paradigm cannot explain contemporary issues of capital generation, which is explained by the specifics of the post-industrial business environment. An emphasis is put on the need to reveal the content of enterprise capitalization as a unity of relationship between such categories as resources, capital, value, which accommodates new characteristics subject to growing scale of society. The novelty of company's capitalization from the resource-based perspective is its understanding as opportunities for enterprise development. This context extends the process chain of capital generation beyond the spatial limits of the enterprise, complementing its definition from the position of organizational skills to ensure the attainment of business performance in the form of values. The value-based approach to capitalization is a key dimension in its study, since it is directly linked to monetary and capital aspects. The novelty of the capitalization study from the value-based perspective, unlike the previous research findings where economic value was viewed within the categories of value and utility, is expanding the meaningful context by invariant content significance. Within the scope of this meaningful framework, the enterprise capitalization should be considered through the lens of objective, incorporated and cost approaches.

Keywords: capitalization; capital; cost; value; resources; opportunities of the business environment.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. Капіталізація є однією з фундаментальних категорій економічної науки, хоча у наукових колах її характеризують як похідну від розвитку теорії капіталу. Традиційно, сутнісна природа капіталізації підприємства розкривається на перетині теорій вартості, капіталу та

економічного зростання, а найбільш значущими є результати, що представлені у наукових працях О. Амосова [1], Л. Бенювської [2], І. Булеєва та Н. Брюховецької [3], А. Гриценко [4], М. Дєдкової [5], І. Кіршина [6], М. Козоріз [7], М. Лотоцького [8], Т. Малової [9], Л. Мельник [10], Н. Шевченко [11] ін. Сучасна постіндустріальна специфіка господарювання зумовила зміни у методології визначення капіталу, вартості значно розширюючи змістовні межі дослідження. Це, відповідно, відобразилося і на розумінні сутності капіталізації підприємства, яке змістовно ускладнюється та стає міждисциплінарним, з точки зору пояснення процесів та результатів капіталотворення. Проблематика капіталізації підприємства з урахуванням постіндустріальних тенденцій розвитку бізнес-середовища представлена у наукових працях А. Бортнік [12], В. Буханця [13], О. Гребешкової [14], В. Гмирі, О. Криворучкіної, Є. Смирнова [15], Н. Шевчук [16] ін.

Мета дослідження. Незважаючи на вагомість існуючого доробку теорії капіталізації залишається відсутнім єдиний науковий погляд на її визначення. Крім того концептуальний базис теорії капіталізації набув суттєвих змін, що актуалізує її дослідження на оновленій методологічній основі. У такому контексті основною метою даної наукової статті є визначення найбільш значущих методологічних новацій в області теорій цінності, ресурсів та капіталу, які стали основою авторської аргументації логіки дослідження капіталізації підприємства.

Методи дослідження. В основу здійснення даного дослідження покладено загальні та спеціальні методи наукового пізнання, використання яких зумовлено поставленою метою. Для проведення дослідження було використано такі методи: *бібліографічного та термінологічного аналізу* – для впорядкування наукових позицій щодо інтерпретації змісту капіталізації; *наукового узагальнення* – при систематизації сучасних наукових поглядів до дослідження капіталізації підприємства; *системного аналізу та синтезу* – для актуалізації та аргументації доцільності дослідження капіталізації у єдності взаємозв'язку категорій «ресурси – капітал – цінність».

Основні результати та їх обґрунтування. У сучасних наукових публікаціях відсутня єдина позиція щодо економічного змісту категорії «капіталізація». Зарубіжні вчені у переважній більшості під капіталізацією розуміють ринкову ціну економічного суб'єкту. Така точка зору є розповсюдженою і у вітчизняному науковому просторі, при цьому тематичний контекст дослідження є набагато ширше. Так, критичний аналіз існуючого теоретичного доробку капіталізації підприємства дозволяє виділити такі аспекти її визначення, це:

- процеси: накопичення капіталу [17], перетворення ресурсів на капітал [18], збільшення вартості економічного суб'єкту [19], формування доданої вартості підприємства [20];
- вартість підприємства;
- метод оцінювання активів або вартості підприємства [21];
- суб'єктні відносини, що пов'язані з наявністю розвинених інституційних механізмів, що забезпечують ефективне саморегулювання господарських процесів ринкового типу [22].

Представлені узагальнення дозволяють виділити найбільш значущі моменти, які визначають змістовну специфіку капіталізації, та полягають у наступному. Перш за все капіталізація підприємства досліджується як сукупність процесів (формування, накопичення, перетворення, розподілу, саморегулювання, зростання ін.), у яких безпосередньо розкривається її багатоаспектна сутність. Не менш важливими є дослідження капіталізації у єдності взаємозв'язку категорій «ресурси – капітал – вартість», які виступають об'єктами капіталотворення на підприємстві та визначають зміст відповідних процесів. Саме в аспекті

сутнісного взаємозв'язку категорій «ресурси – капітал – вартість» буде досліджено капіталізацію підприємства.

Дослідження капіталізації підприємства у *капітальних* та *вартісних* аспектах є найбільш розповсюдженим підходом до її вивчення. Основна ідея даного підходу може бути коротко описана словами К. Маркса, суть яких полягає у тому, що рух вартості по різних предметним формам є капіталом, а процес змін вартості, втіленої у різні предметні форми – капіталізацію [23, с. 148]. Тобто у такій інтерпретації капіталізація є похідною від вартості та капіталу та характеризує результат капіталотворення, що вимірюється на основі змін вартості. Саме такий аспект дослідження капіталізації став каталізатором її інтерпретації і як методу оцінювання вартості, і як характеристики процесів формування та зростання вартості підприємства.

Постіндустріальна специфіка сучасного бізнес-середовища актуалізувала проблематику досліджень капіталізації з урахуванням розширення спектру предметних форм втілення капіталу, не тільки об'єктивованими, але і інкорпорованими. Особливістю останніх є здатність капіталу втілюватися в окремих людях та відносинах між ними, що зумовлює оновлення методології дослідження капіталізації підприємства на розширеній теоретичній основі, яка доповнюється сучасними концепціями теорій людського, соціального, інтелектуального капіталу, інноваційного підприємництва, стратегічного менеджменту.

Поява нових форм капіталу зумовила зміни у цільовій орієнтації процесів капіталотворення. Так, критерій максимізації ринкової вартості підприємства модифікується у максимізацію капіталізації «у абсолютному конкурентному ринковому оточенні» [24], що в свою чергу спричиняє трансформацію механізму капіталотворення на підприємстві та перехід від фінансово-інвестиційної моделі, коли вартість підприємства на фондовому ринку визначалася на основі очікувань майбутніх прибутків, до стратегічно-орієнтованої, особливістю якої є інтелектуалізація процесів та результатів капіталізації».

Ресурсна проблематика капіталізації набула широкого обговорення у наукових колах протягом останніх 20 років, а її розвиток відбувається у двох аспектах. Перший напрямок дослідження пов'язаний з тим, що ресурси виступають засобами (природними, капітальними, людськими благами [25, с. 120]; цінностями, запасами, джерелами доходів [26]) які є необхідними для виробництва продукції (послуг) та отримання економічних результатів у вигляді приросту вартості підприємства. У такій змістовній постановці капіталізацію розглядають з позицій залучення ресурсів до ринкового обігу та перетворення їх на капітал [27]. За словами А.А. Гриценко «зміст капіталізації полягає у перетворенні ресурсів на капітал, тобто вартість, яка здатна приносити додаткову вартість» [28, с. 192].

Другий напрямок дослідження ресурсної проблематики капіталотворення пов'язаний з дещо іншим розумінням сутності ресурсів, яке активно розвивається у змістовних межах теорії стратегічного менеджменту. Відповідно даної теорії пояснення сутності ресурсів здійснюється через можливості середовища господарювання для розвитку економічних суб'єктів. А основний фокус досліджень капіталотворення у стратегічній площині розглядається з позицій організаційної здатності перетворювати можливості бізнес-середовища на потоки цінності, що опосередковано ресурсами, капіталом, активами. Такий змістовний контекст дослідження капіталізації актуалізовано та розвивається у наукових працях А. Бортнік та Н. Шевчук [29], В. Буханця [30], Є. Смирнова [31], В. Катькало [32] ін. При цьому говорити про цілісність та завершеність концептуальних положень даного напрямку говорити зарано.

Поєднання наведених ресурсних, капітальних та вартісних аспектів капіталотворення, що представлено у наукових публікаціях, виступає потужною концептуальною базою для подальшого розвитку теорії капіталізації підприємства (рис. 1), при цьому базові терміни

(ресурси, капітал, цінність/вартість) потребують уточнення. Щодо категорії «вартість», то вона є однією з найбільш важливих у економічній теорії, при цьому набуває дискусійних характеристик у співвідношенні із категорією «цінності».

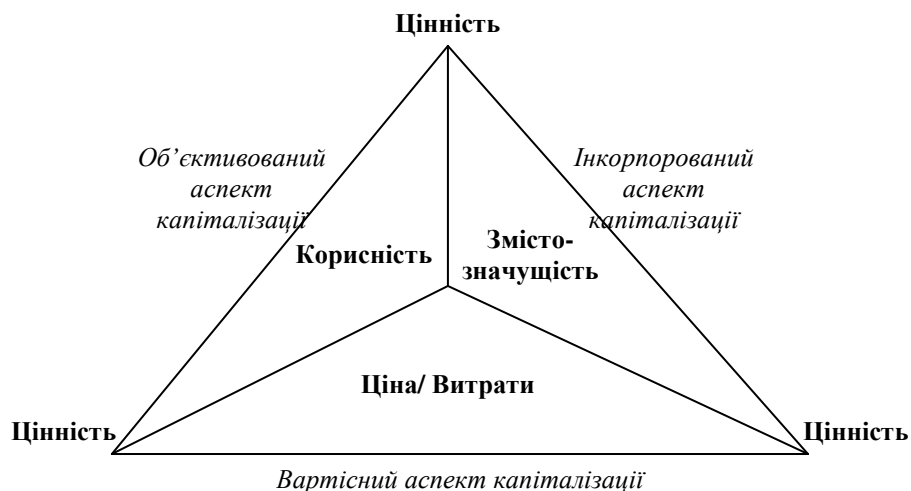
Результати термінологічного аналізу «вартість – цінність», які зроблено на основі критичного осмислення наукових публікацій на дану тему [33] дозволяють аргументувати авторську позицію, відповідно до якої у подальшому використовуючи термін «вартість», мова буде йти лише про цінність підприємства у грошовому вимірюванні в інтерпретації ціна/витрати.

Джерело: розробка автора.

Рис. 1. Взаємопов'язані категорії капіталізації підприємства

Щодо загальної інваріантної структури цінності, то ми дотримуємося позиції, що її зміст розкривається на основі єдності взаємозв'язку «корисності – змісто-значущості – вартості». Відповідно, проблематика дослідження капіталізації у проекції цінності буде здійснюватися з урахуванням її більш широкої змістовної природи ніж вартість (рис. 2).

Джерело: розробка автора.

Рис. 2. Ціннісні аспекти дослідження капіталізації підприємства

У сучасних наукових публікаціях переважна більшість науковців досліджує ціннісні аспекти капіталізації виключно у вартісному вимірюванні. Щодо корисності та змістовності, то у такій постановці проблематика капіталоутворення актуалізована та розвивається у працях В. Буханця [34], Д. Волкова [35], О. Гребешкової та Н. Шевчук [36], І. Івашковської [37], Л. Фролової та О. Лісніченко [38]. Однак невартісний аспект ціннісної природи капіталізації у наукових результатах науковців представлено або фрагментарно, або дослідники лише наголошують на необхідності розвитку даного напрямку в теорії капіталізації підприємства.

Не претендуючи на ґрунтовність аргументації авторського бачення ціннісної природи капіталізації, виокремимо основні аспекти, які є ключовими для системного погляду на дану проблему. По-перше, відповідно до логіки тернарної інваріантної структури економічної цінності має бути розширено ланцюг процесів капіталізації, який сьогодні виходить за змістовні межі підприємства та розширюється не тільки межами ринкового, а і суспільного простору. По-друге, окрім процесного ланцюга капіталізації ускладнюється як змістова природа її результатів, так і їх вимірювання та оцінювання, яке має здійснюватися на системах змішаних показників (фінансових та не фінансових). Не менш важливим питанням є визначення способів забезпечення капіталізації в аспектах корисності, змістовності та вартості, які з урахуванням постіндустріальних тенденцій розвитку бізнес-середовища, набувають специфічних особливостей та характеристик.

Цінність не є природною властивістю предметів, вона виражає відношення людини до певної речі, але разом з тим, не є категорією виключно суб'єктивною, так як пов'язана з цілями, які об'єктивно виникають перед людиною в процесі її життєдіяльності. Тобто, категорія «цінність» характеризує не тільки товар, але і благо взагалі, незалежно від того товарним чи ні є виробництво. За своїм змістом цінність є унікальним поняттям, яке поєднує в собі якісні характеристики та кількісні параметри, абстрактно-ідеальні та конкретно-прагматичні якості, які у своїй сукупності втілюють упорядковане та організоване першоджерело людської діяльності. Цінність відображає якісну сторону об'єктивної реальності, тобто природу предметів та явищ [39, с. 192]. Саме через категорію цінності можна пояснити зміст ресурсних трансформацій на економічні результати у процесах капіталоутворення, так як саме цінність приводить різноманітні поняття до єдиної основи.

Дослідження проблематики ресурсних трансформацій в потоки цінності формує якісно новий зріз капіталізації і як процесу, і як результату. Враховуючи те, що основні стейкхолдери підприємства з одного боку, є постачальниками ресурсів (цінності для підприємства), з іншого – споживачами цінності, що створює підприємство, дослідження проблематики капіталізації виходить за межі економічного простору та охоплює процеси соціальної, екологічної, інформаційної, технологічної, ін. спрямованості, що відповідає тенденціям еволюції методології сучасної економічної науки з урахуванням постіндустріальної специфіки.

Новий аспект дослідження ресурсної природи капіталізації зумовлюється комбінаційною специфікою ресурсів. Так, відповідно до результатів ресурсної концепції стратегічного менеджменту не всі ресурси є однаково цінними для формування результатів капіталізації підприємства у вигляді потоків цінності. Якщо відбувається ефективна (правильна) їх комбінація (комбінаційна діяльність у ресурсній теорії розглядається як основа всіх організаційних заходів), то забезпечується конкурентоспроможність, яка виступає основою формування та забезпечення зростання капіталізації у вартісному вимірюванні. Крім того, саме ефективність комбінаційної діяльності є визначальною в процесах продуктивного використання капіталу, що в свою чергу виступає одним з найбільш значущих факторів забезпечення зростання фундаментальної капіталізації.

Сучасні капітальні аспекти капіталізації підприємства пов'язані з інтелектуалізацією процесів капіталотворення, відповідно специфічних особливостей набувають і процеси продуктивного використання та накопичення капіталу. Традиційно, в основу визначення продуктивності капіталу закладалися кількісні та якісні характеристики продукції/послуг та їх співвідношення з окремими видами капіталу або його сукупної величини. Однак сьогодні, здатність капіталу продукувати економічні результати залежить від організаційних компетенцій підприємства, які є основою інтегрування, створення та реконфігурації внутрішніх і зовнішніх ресурсів, що, в свою чергу, піднімає наукову проблематику дослідження продуктивності капіталу на стратегічний рівень. Це пов'язано з тим, що:

- по-перше, розвиток інноваційно-інформаційної економіки зумовив формування нового контуру нематеріального капіталу, що включає інтелектуальну складову та охоплює комбінації специфічних ресурсів, які створюють унікальні і невідтворювані ефекти в процесах продуктивного використання капіталу [40, с. 61–62];

- по-друге, особливої ролі набуває ресурс відносин [41, с. 51], що зумовлює зміщення акценту капіталотворення у соціальний простір, в якому визначення результатів та витрат відбувається на іншій методологічній основі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, базуючись на методології дослідження капіталізації підприємства в форматі «Ресурси – Капітал – Цінність» ми можемо говорити про розширення об'єктного контексту. Так, традиційні базові теорії, які виступали основою теорії капіталізації (теорія капіталу, вартості, економічного зростання) доповнюються сучасними теоріями ресурсів, економічної цінності, які протягом останніх двадцяти років набули потужного змістовного розвитку. Таке сутнісне розширення пояснюється тим, що в умовах постіндустріальної економіки різко звужується поле застосування традиційних парадигм, які відштовхуються від конкуренції за найвищий рівень ефективності за витратами на основі зростання продуктивності та оптимізації розміщення капіталу. Майбутнє належить найбільш новаторським, а не найбільш ефективним (з позицій поточного прибутку) компаніям, а ключовим ресурсом для успіху стає інтелектуалізація та соціалізація капіталу. Економіка ХХІ ст. не залишає можливостей економічного зростання для галузей і компаній, де нематеріальні форми капіталу не відігравав би пріоритетної ролі в процесах капіталотворення. Відповідно розвиток сучасної теорії капіталізації має базуватися на нових теоретичних концепціях, таких як динамічних здатностей, сітьової економіки, управління знаннями та талантами, ін., що дозволить сконструювати цілісну модель капіталотворення на сучасному підприємстві, яка б дозволяла практично реалізувати головну для сучасної епохи тенденцію до постійного навчання. Акцент даних концепцій на синтезі економічних та поведінкових аспектів діяльності підприємств може бути особливо продуктивним при дослідженні змістовних трансформацій, що відбуваються в дослідженні капіталізації і як процесу, і як результату.

References

Література

1. Amosov, O.Yu. (2012). Kapitalizatsiia yak zasib modernizatsii suspilstva [Capitalization as a means of modernizing society]. Demohrafiia ta sotsialna ekonomika [Demography and the social economy], No. 1, P. 43–50 [in Ukrainian]. 2. Benovska, L.Ya. (2009). Udoskonalennia upravlinnia kapitalizatsiieiu innovatsiino aktyvnykh pidpriemstv [Improvement of capital management of innovatively active enterprises]. Naukovyi visnyk natsionalnoho lisotekhnichnoho universytetu Ukrainy	1. Амосов О. Ю. Капіталізація як засіб модернізації суспільства / О. Ю. Амосов, Н. Л. Гавкалова // Демографія та соціальна економіка. – 2012. - № 1(917). – С. 43–50. 2. Беновська Л. Я. Удосконалення управління капіталізацією інноваційно активних підприємств / Л. Я. Беновська // Науковий вісник національного лісотехнічного університету України: зб.

- [Scientific Bulletin of the National Forestry University of Ukraine], Vol. 19.2, P. 146–150 [in Ukrainian].
3. Buleev, Y.P., Briukhovetskoi, N.E. (eds.) (2011). *Капитализация предприятий: теория и практика* [Capitalization of enterprises: theory and practice]. Donetsk: DonUЭР. 328 p. [in Russian].
4. Hrytsenko, A.A. (2009). *Капитализация и социализация экономики в ретроспективе и перспективе* [Capitalization and socialization of the economy in retrospect and perspective]. *Metodolohiia, teoriia ta praktyka sotsiologichnoho analizu suchasnoho suspilstva* [Methodology, theory and practice of social sociological analysis of modern society], Vol. 15, P. 191–195 [in Ukrainian].
5. Hrytsenko, A.A. (2006). *Капитализация экономики: проблему и перспективы* [Capitalization of the economy: problems and prospects]. *Ekonomicheskaiia teoriia* [Economic theory], No. 2, P. 91–95 [in Russian].
6. Dedkova, M.V. (2008). *Капитализация и ее влияние на экономический рост (на примере непубличных компаний)* [Capitalization and its impact on economic growth (for example, non-public companies): abstract of the dissertation of the candidate of economical sciences]. Moscow. 26 p. [in Russian].
7. Kyrshyn, Y.A. (2005). *Капитализация как синергетический фактор роста постиндустриальной экономики* [Capitalization as a synergetic factor in the growth of the post-industrial economy]. *Uchenue zapysky Kazanskoho hosudarstvennoho unyversyteta* [Scientific notes of Kazan State University], Vol. 147 (book 3), P. 19–32 [in Russian].
8. Kozoriz, M.A. (eds.) (2008). *Методологические основы оценки уровня капитализации субъектов хозяйствования* [Methodological basis for assessing the level of capitalization of economic entities]. Lviv: Institute for Regional Studies, NAS of Ukraine, 290 p. [in Ukrainian].
9. Lototskyi, M.Ya. (2016). *Капитализация в системе финансовой безопасности предприятий Украины* [Capitalization in the system of financial security of Ukrainian enterprises: abstract of the dissertation of the candidate of economical sciences]. Chernihiv. 22 p. [in Ukrainian].
- наук.-техн. праць. – Львів: Національний лісотехнічний університет України. – 2009. – Вип. 19.2. – С. 146–150.
3. *Капитализация предприятий: теория и практика: моногр. / под ред. д.э.н., проф. И. П. Булеева, д.э.н., проф. Н. Е. Брюховецкой; НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти; ДонУЭП. – Донецк, 2011. – 328 с.*
4. Гриценко А. А. *Капитализация и социализация экономики в ретроспективе и перспективе / А. А. Гриценко // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – 2009. – Вип. 15. – С. 191–195.*
5. Гриценко А. А. *Капитализация экономики: проблемы и перспективы. Материалы семинара (Ч. 1) / А. А. Гриценко // Экономическая теория. – 2006. – № 2. – С. 91–95.*
6. Дедкова М. В. *Капитализация и ее влияние на экономический рост (на примере непубличных компаний): автореф. дис... канд. экон. наук: спец. 08.00.10 – Финансы, денежное обращение и кредит / М. В. Дедкова. – М., 2008. – 26 с.*
7. Киршин И. А. *Капитализация как синергетический фактор роста постиндустриальной экономики / И. А. Киршин // Ученые записки Казанского государственного университета. – 2005. – Т. 147 (кн. 3). – С. 19–32.*
8. *Методологічні основи оцінки рівня капіталізації суб'єктів господарювання: монографія / під ред. М. А. Козоріз. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2008. – 290 с.*
9. Лотоцький М. Я. *Капіталізація в системі фінансової безпеки підприємств України: автореф. дис... канд. экон. наук: спец. 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / М. Я. Лотоцький. – Чернігів, 2016. – 22 с.*

10. Malova, T.A. (2009). Kapitalizatsiia v usloviakh rossyiskoi ekonomyky: teoretycheskye y praktycheskye aspektu [Capitalization in the Russian economy: theoretical and practical aspects]. Moscow: Book House "LIBROCOM". 208 p. [in Russian].
10. Малова Т. А. Капіталізація в умовах російської економіки: теоретическіє і практическіє аспекти / Т. А. Малова. – М.: Книжний дом "ЛИБРОКОМ", 2009. – 208 с.
11. Melnyk, L.M. (2009). Konkretyzatsiia poniat kapitalizatsii pidpriemstva [Concretization to understand the capitalization of fidelity]. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu [Visnyk Khmelnytsky National University], No. 4, Vol. 3, P. 24–29 [in Ukrainian].
11. Мельник Л. М. Конкретизація понять капіталізації підприємства / Л. М. Мельник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 4. – Т. 3. – С. 24–29.
12. Shevchenko, N.V. (2010). Kapitalizatsiia aktsionerlykh tovarystv v umovakh funktsionuvannia fondovoho rynku [Capitalization of joint-stock partnerships in the minds of the function of the stock market: abstract of the dissertation of the candidate of economical sciences]. Lviv. 22 p. [in Ukrainian].
12. Шевченко Н. В. Капіталізація акціонерних товариств в умовах функціонування фондового ринку: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / Н. В. Шевченко. – Львів, 2010. – 22 с.
13. Shevchuk, N., Bortnik, A. (2019). The strategy-oriented aspects of enterprise capitalization. Moderní věda [Modern Science], No. 2, P. 70–78 [in Ukrainian].
13. Шевчук Н. The strategy-oriented aspects of enterprise capitalization / N. Shevchuk, A. Bortnik // Modern Science – Moderní věda. – 2019. – № 2. – P. 70–78.
14. Bukhanets, V.V. (2017). Stratehichna lohika kapitalizatsii pidpriemstva [Strategic logic of enterprise capitalization]. Stratehiia pidpriemstva u postindustrialnomu sviti [Enterprise strategy in the post-industrial world: monograph]. Kyiv: KNEU. P. 224–238 [in Ukrainian].
14. Буханець В. В. Стратегічна логіка капіталізації підприємства / В. В. Буханець // Стратегія підприємства у постіндустріальному світі: монографія / за ред. А. П. Наливайка та О. М. Гребешкової. – К.: КНЕУ, 2017. – С. 224–238.
15. Hrebeshkova, O.M. (2012). Kapitalizatsiia znan yak stratehichnoho aktyvu pidpriemstva: metodolohichni aspekty [Capitalization of knowledge as a strategic asset of the enterprise: methodological aspects]. Vcheni zapysky [Scientific notes], No 14, P. 106–114 [in Ukrainian].
15. Гребешкова О. М. Капіталізація знань як стратегічного активу підприємства: методологічні аспекти / О. М. Гребешкова, Н. В. Шевчук // Вчені записки. – 2012. – № 14. – С. 106–114.
16. Kryvoruchkina, O.V., Hmyria, V.P., Smyrnov, Ye.V., Tepliuk, M.A. (2018). Finansovo-ekonomichni aspekty zabezpechennia zrostantia kapitalizatsii mashynobudivnykh pidpriemstv Ukrainy [Financial and economic aspects of capitalization growth of machine-building enterprises of Ukraine]. Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky [Financial-credit activity: problems of theory and practice], Vol. 4, No. 27, P. 370–380 [in Ukrainian].
16. Криворучкіна О. В. Фінансово-економічні аспекти забезпечення зростання капіталізації машинобудівних підприємств України / О. В. Криворучкіна, В. П. Гмиря, Є. В. Смірнов, М. А. Теплюк // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. – Т. 4, № 27. – С. 370–380.
17. Shevchuk, N.V. (2012). Upravlinski aspekty kapitalizatsii pidpriemstva [Management aspects of enterprise capitalization]. Kultura narodov Prychernomoria [Culture of the Black Sea peoples], No. 242, P. 92–96 [in Ukrainian].
17. Шевчук Н. В. Управлінські аспекти капіталізації підприємства / Н. В. Шевчук // Культура народів Причорномор'я. – 2012. – № 242. – С. 92–96.

18. Shevchuk, N.V., Terentieva, O.V., Klymenko, S.M., Hmyria, V.P. (2019). Management aspects of capitalization in modern conditions of enterprise activities. Bulletin of the National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan, No. 4, P. 85–89.
19. Andriichuk, V.H. (2005). Kapitalizatsiia vitchyznianoho silskoho hospodarstva: sut, napriamy, mekhaniz my i pershi otsinky zdiisnennia [Capitalization of domestic agriculture: the essence, directions, mechanisms and first estimates of implementation]. Ekonomika APK [Economics of agriculture], No. 7, P. 69–74 [in Ukrainian].
20. Shevchuk, N.V. (2013). Economic nature of companies' capitalization. Aktualni problemy ekonomiky [Actual Problems of Economics], No. 9 (147), P. 20–26.
21. Shevchuk, N.V. (2012). Rynkova kapitalizatsiia promyslovykh pidpriemstv v konteksti rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Strategy of economic development of Ukraine]. Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [Strategy of economic development of Ukraine], No. 30, P. 9–16 [in Ukrainian].
22. Mendrul, O.H. (2011). Upravlinnia vartistiu pidpriemstva [Management of enterprise value]. Kyiv: KNEU. 538 p. [in Ukrainian].
23. Mamontova, N.A. (2011). Kapitalizatsiia kompanii naftohazovoho kompleksu: metodolohiia otsinky i mekhanizmy zabezpechennia [Capitalization of Oil and Gas Complex Companies: Valuation Methodology and Supply Mechanisms: abstract of the dissertation of a doctor of economical sciences]. Ostroh. 50 p. [in Ukrainian].
24. Shevchuk, N.V. (2015). Stratehichni aspekty formuvannia fundamentalnoi vartosti pidpriemstv [Strategic aspects of formation of fundamental value of enterprises]. Problemy ta perspektyvy rynkovo-orientovanoho upravlinnia pidpriemstvamy: teoriia, metodolohiia, praktyka [Problems and prospects of market-oriented enterprise management: theory, methodology, practice: collective monograph]. Kyiv: National University "Kyiv-Mohyla Academy", STPRES. P. 147–160 [in Ukrainian].
25. Turylo, A.A. (2013). Teoretyko-metodolohichni zasady vyznachennia sutnosti i otsinky kapitalizatsii pidpriemstva [Theoretical and methodological aspects of capitalization in modern conditions of enterprise activities / N. V. Shevchuk, O. V. Terentieva, S. M. Klymenko, V. P. Hmyria // Bulletin of the National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan. – 2019. – № 4. – С. 85–89.
19. Андрійчук В. Г. Капіталізація вітчизняного сільського господарства: суть, напрями, механізми і перші оцінки здійснення / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2005. – № 7. – С. 69–74.
20. Shevchuk N. V. Economic nature of companies' capitalization / N. V. Shevchuk // Актуальні проблеми економіки – Actual Problems of Economics. – 2013. – № 9 (147). – С. 20–26.
21. Шевчук Н. В. Ринкова капіталізація промислових підприємств в контексті розвитку національної економіки / Н. В. Шевчук // Стратегія економічного розвитку України. – 2012. – № 30. – С. 9–16.
22. Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємства: навчальний посібник / О. Г. Мендрул – К.: КНЕУ, 2011. – 538 с.
23. Мамонтова Н. А. Капіталізація компаній нафтогазового комплексу: методологія оцінки і механізми забезпечення: автореф. дис... докт. екон. наук: спец. 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством / Н. А. Мамонтова. – Острог, 2011. – 50 с.
24. Шевчук Н. В. Стратегічні аспекти формування фундаментальної вартості підприємств / Н. В. Шевчук // Проблеми та перспективи ринково-орієнтованого управління підприємствами: теорія, методологія, практика: колективна монографія. – К.: Національний університет "Київо-Могилянська Академія", СТПРЕС, 2015. – С. 147–160.
25. Турило А. А. Теоретико-методологічні засади визначення сутності і оцінки капіталізації

- foundations for determining the essence and estimation of enterprise capitalization]. Teoertychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti [Theoretical and practical aspects of economics and intellectual property], Issue 1, Vol. 26 P. 159–162 [in Ukrainian].
26. Barunov, H. Ya. (2007). Ynstytutsyonalnye predposylky rosta kapytalizatsyy otechestvennykh metallurhycheskykh kompaniy [Institutional prerequisites for the growth of capitalization of domestic metallurgical companies: abstract of the dissertation of the candidate of economical sciences]. Moscow. 22 p. [in Russian].
27. Rudel, L.P. (2010) Sovremennoe ponymanye y hranytsey upotrebleniya defynytsiy, otrazhaiushchykh dynamyku kapytalizatsyy promyshlennukh predpriyatiy [Modern understanding and limits of use of definitions reflecting dynamics of capitalization of industrial enterprises]. Vestnyk Chelyabynskoho hosudarstvennoho unyversyteta [Bulletin of Chelyabinsk State University], No. 3, P. 88–92 [in Russian].
28. Valdaitsev, S.V. (2004). Otsenka byznesa [Business Valuation: Textbook]. Moscow: TK Velby, Publishing house Prospekt. 360 p. [in Russian].
29. Esypov, V., Makhovikova, G., Terekhova, V. (2006). Otsenka byznesa [Business Valuation]. St. Petersburg: Pyter. 464 p. [in Russian].
30. Hriaznova, A.H., Fedotova, M.A. (eds.) (2009). Otsenka byznesa [Business Valuation: Textbook]. Moscow: Fynansu y statystyka. 736 p. [in Russian].
31. Marks, K. (1983). Kapytal. Krytyka polytycheskoi ekonomyy, T. 1. Knyha I: Protsess proyzvodstva kapytala [Capital. Critique of Political Economy, Volume 1. Book I: The Process of Capital Production]. Moscow: Politizdat. 905 s. [in Russian].
32. Katkalo, V.S. (2008). Evoliutsiya teoryy stratehicheskoho upravleniya [Evolution of the theory of strategic management: Monograph]. St. Petersburg: Higher School of Management, Publishing House of St. Petersburg State University. 548 p. [in Russian].
33. Bazylevych, V.D. (eds.) (2007). Ekonomichna teoriia. Politekonomiia [Economic Theory: Political Economy: Textbook]. Kyiv: Znannia-Pres. 719 p. [in Ukrainian].
- підприємства / А. А. Турило // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1. – Т. 2. – С. 159–162.
26. Барунов Г. Я. Институциональные предпосылки роста капитализации отечественных металлургических компаний: автореф. дис... канд. экон. наук: спец. 08.00.05 – Экономика и управление народным хозяйством: экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (промышленность) / Г. Я. Барунов. – М., 2007. – 22 с.
27. Рудель Л. П. Современное понимание и границы употребления дефиниций, отражающих динамику капитализации промышленных предприятий / Л. П. Рудель // Вестник Челябинского государственного университета. – 2010. – № 3 (184). – С. 88–92.
28. Валдайцев С. В. Оценка бизнеса: учеб. / С. В. Валдайцев – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 360 с.
29. Есипов В. Оценка бизнеса / В. Есипов, Г. Маховикова, В. Терехова. – СПб.: Питер, 2006. – 464 с.
30. Оценка бизнеса: учебник / под ред. А. Г. Грязновой, М. А. Федотовой. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 736 с.
31. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии, Т. 1. Книга I: Процесс производства капитала / К. Маркс. – М.: Политиздат, 1983. – 905 с.
32. Катькало В. С. Эволюция теории стратегического управления: монография / В. С. Катькало. – СПб.: Высшая школа менеджмента, Издательский дом Санкт-Петербургского государственного университета, 2008. – 548 с.
33. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2007. – 719 с.

34. Prokhorov, A.M. (eds.) (1991). Bolshoi entsyklopedycheskyi slovar [Large Encyclopedic Dictionary]. Moscow: Publishing House "Bolshaia Rossyiskaia entsyklopedyia". 836 p. [in Russian].
35. Raizberh, B.A., Lozovskii, L.Sh., Starodubtceva, E.B. (2006) Sovremennui ekonomicheskyi slovar [The Modern Economic Dictionary]. 5th ed., rev. and sup. Moscow: INFRA-M. 495 p. [in Russian].
36. Riepina, I.M. (2012). Aktyvy pidpriemstva: taksonomiia, diahnostyka, upravlinnia [Assets of the enterprise: taxonomy, diagnostics, management: Monograph]. Kyiv: KNEU. 274 p. [in Ukrainian].
37. Poburko O.Ya. (2001). Orhanizatsiia upravlinnia kapitalizatsiieiu hospodarskoho kompleksu [Organization of management of capitalization of the economic complex: abstract of the dissertation of the candidate of economical sciences]. Lviv. 20 p. [in Ukrainian].
38. Hoidenko, Yu.N. (2004). O deformatsyy vospriyatiya ekonomicheskikh terminov "stoymost" y "tsennost" [On the deformation of the perception of economic terms "value" and "value"]. Vestnyk Saratovskoho hosudarstvennoho sotsyalno-ekonomicheskoho unyversyteta [Bulletin of the Saratov State Social and Economic University], Vol. 7, P. 23–26 [in Russian].
39. Kutsenko, Ye.K. (2019). Dialektyka vzaïmopov'iazanykh katehorii ekonomichnoi tsinnosti [Dialectics of interrelated categories of economic value]. Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [Strategy of economic development of Ukraine], No. 44 [in Ukrainian].
40. Mendrul, O.H. (2002). Upravlinnia vartistiu pidpriemstv [Enterprise Value Management: Monograph]. Kyiv: KNEU. 272 p. [in Ukrainian].
41. Volkov, D.L. (2008). Teoryia tsennostno-oryentirovannoho menedzhmenta: fynansovui y bukhholderskyi aspektu [Theory of value-oriented management: financial and accounting aspects]. St. Petersburg: Higher School of Management SPbHU. 320 p. [in Russian].
34. Большой энциклопедический словарь / под. общ. ред. акад. А. М. Прохорова. – М.: Изд-во "Большая Российская энциклопедия", 1991. – 836 с.
35. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 495 с.
36. Репіна І. М. Активи підприємства: таксономія, діагностика, управління: монографія / І. М. Репіна. – К.: КНЕУ, 2012. – 274 с.
37. Побурко О. Я. Організація управління капіталізацією господарського комплексу: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.02.03 – Організація управління, планування та регулювання економікою / О. Я. Побурко. – Львів, 2001. – 20 с.
38. Гойденко Ю. Н. О деформации восприятия экономических терминов "стоимость" и "ценность" / Ю. Н. Гойденко // Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета. – 2004. – № 7. – С. 23–26.
39. Куценко Є. К. Діалектика взаємопов'язаних категорій економічної цінності / Є. К. Куценко // Стратегія економічного розвитку України. – 2019. – № 44.
40. Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств: монографія / О. Г. Мендрул. – К.: КНЕУ, 2002. – 272 с.
41. Волков Д. Л. Теория ценностно-ориентированного менеджмента: финансовый и бухгалтерский аспекты: монография / Д. Л. Волков – СПб.: Высшая школа менеджмента СПбГУ, 2008. – 320 с.